

Kõrgustes töötamise sihtkontrolli kokkuvõte_ september 2019

Ehitussektor on kõrge ohuhinnanguga valdkond, millele Tööinspeksioon pöörab kõrgendatud tähelepanu. Tööinspeksiooni pidevast järelevalvest ja teavitustegevusest hoolimata toimuvad jätkuvalt ehitustandril tööõnnetused, kus töötajad saab üliiraskelt vigastada või hukkub. Ehitussektoris toimunud peamiseks tööõnnetuste põhjustajaks on olnud kõrgustest kukkumine. Pea kõiki neid õnnetusi oleks olnud võimalik olnud ära hoida, kui tööandja ja töötaja oleks suurema tõsidusega suhtunud kõrgustes töötamisel ohutuse tagamisse.

Käesoleva aasta 38.töönädalal toimunud sihtkontrolli eesmärgiks oli ennetada ehitajatega toimuvaid tööõnnetusi, mille peamiseks põhjuseks on kukkumist takistavate vahendite puudumine või nende ebaõige kasutamine. Kontrolliti 62 ehitusplatsi (aprillis 86), mille peatöövõtjaks 55 (aprillis 45) erinevat ehitusettevõtet. (Sulgudes on väljatoodud kevadise sihtkontrolli kokkuvõtte numbrid).

Peatöövõtja oli enamus ehitusobjektidel kohapeal. Sihtkontroll toimus etteteatamiseta.

Ehitusplatside kontroll maakondade lõikes:

	Harju	Ida-Viru	Järva	Lääne	Lääne-Viru	Pärnu	Saare	Rapla	Tartu	Valga	Viljandi	Võru	Kokku
Ehitusplatsid	9	3	2	2	4	15	5	1	10	7	1	3	62
Rikkumiste arv	35	12	2	10	15	46	12	5	15	9	1	5	167

Ehitusplatside kontrollimise käigus tuvastati 167 (aprillis 255) rikkumist.

Enamus rikkumisi kõrvaldati 5 tööpäeva jooksul. Koostati 21(aprillis10) ettekirjutust, sealhulgas 7 (aprillis 1) sunniraha hoiatusega 14 900.- (aprillis 700.-) eurot. 62 (aprillis 86) kontrollitud ehitusplatsist 3 (aprillis 7) ei olnud ühtegi rikkumist. Ehitusplatsi kontrollimise kohta koostati hinnanguleht.

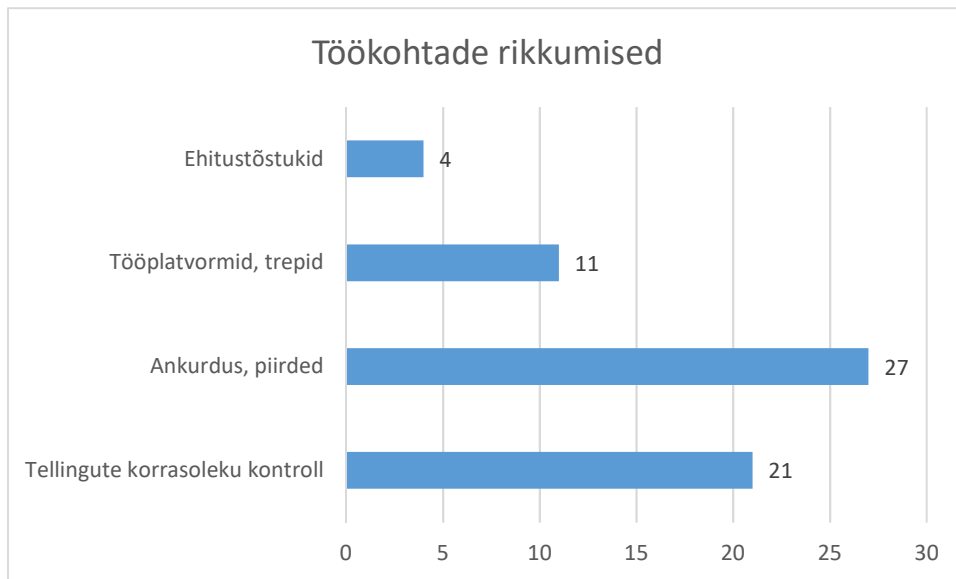
Rikkumisteta 3 ehitusplatsi:

Kolmel ehitusplatsil ei olnud ühtegi rikkumist. Ilma ühegi rikkumiseta töötati Tartumaal (OÜ Deckol Ehitus) ja Valgamaal (Leonhard-Weiss Energy AS, Viimval OÜ).

Iga kontrollitud ehitusplatsi kohta täideti hinnanguleht alljärgnevate kriteeriumite osas:

Töökoht ja liikumisteed

Töökohta ohualad olid enamjaolt eraldatud või piiratud. Liikumisteed ei olnud korras, olid kas risustatud ajutistest juhtmetest, kaablistest 18 (24) objektil. Liikumisteedel toitekaablid ei ole kaitstud mehaaniliste vigastuste eest. Treppidel ja lahtistel avadel puudusid kaitsepiirded 23 (24). tagamata ohutu liikumine. Töökohad olid piisavalt valgustamata 5 (7) kontrollitud kohas.

Töövahendid ja redelid

Kontrollitud 62 (86) ehitusobjektist 21 (37) objektil ei olnud läbiviidud tellingute korrasoleku kontrolli. Sihtkontrolli käigus kontrolliti tellingute ankurdust, tööplatvorme, kaitsepiirdeid, läbikäike, treppe. Monteeritud tellingute kasutuselevõtt tuleb dokumenteerida. Paraku jäetakse korrasoleku kontroll tegemata.

Näiteks 20.09.19.a. SENSE TRUST OÜ ehitusplatsil Tartu maakonnas, Kambja vallas, Tatra külas (Tatrajõe kinnistul) ehitatava hoone fassaadile paigaldatud kolme töötasandiga ehitustellingute paigaldamisel ei olnud järgitud töövahendi valmistaja paigaldusjuhendis esitatud olulisi nõudeid - tellingu toed (postid) on paigaldatud otse savisele pinnasele, puuduvad tellingu püsivust tagavad alused. Tellingu toed on ebaühtlaselt pinnasesse vajunud.

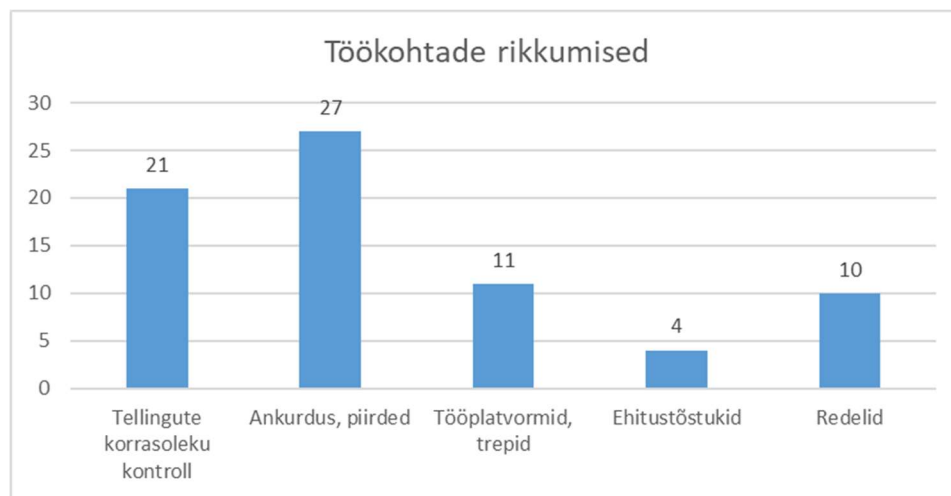
Oht tellingute varinguks. Oht töötajate elule!

Näiteks 16.09.2019 Ranman OÜ ehitusplatsil Tallinnas, Valge 6a kontrollimisel avastati, et enne tellingute kasutuselevõttu ei olnud korraldatud tellingute korrasoleku kontrolli (vana maja ees, taga ja vasakul otsal; uue maja paremal otsal). Puudus kontrollakt tellingute paigaldamise õigsuse ja korrasoleku kohta.

Jätkuvalt on probleeme tellingute nõuetele vastavuse osas. Kontrollitud 48 tellingust 27 tellingul avastati puuduseid. Puudusid osaliselt vahe- või otsapiirded. Enamikul paigaldatud fassaaditellingutel on paigaldatud varvaslauad. Varvaslaudade nõude osas olema saavutanud oma järjekindlusega juba päris hea taseme. Tunduvalt on olukord võrreldes kevadise sihtkontrolliga tellingute tööplatvormide, läbikäikude ja treppide osas paranenud. Ratastellingutel vaadati rataspidurite korrasolekut.

Käärtõstukites tuleb töötada kaitsekiivris. Aastast aastasse juhtub ikka olema paar rikkumist, kus tööinspektor avastab ilma kaitsekiivrita või turvarakmeteta töötamise. Tavaliselt on töötajal kõik sobivad isikukaitsevahendid töökohal olemas. Inspektori nõude peale kohe rikkumised kõrvaldatakse. Üldiselt olid kontrollitud ehitustõstukid korras ja vastasid nõuetele.

Redelil puudusid tugipostide all libisemiskindlad otsikud, redeli konstruktsioon ja seisukord ei taga kasutaja ohutust (ei ole välistatud redeli kõrvale kaldumine). Redelid deformeerunud. Deformeerunud redel koheselt likvideeriti.

Isikukaitsevahendid

Tellingutel töötamisel on kaitsekiivri kandmine kohustuslik. Endiselt ei tehta vahet kaitsemütsi ja kaitsekiivri vahel. Nii objektijuhile kui ehitustööliste tuleb selgitada, et kaitsemüts ei taga peakaitsmist löögi eest ega asenda kaitsekiivrit. Redelil tööd tehes ei kandnud töölised kaitsekiivreid, kuigi tööprotsessist tulenevalt esines peavigastuse oht. Kohe võtsid töötajad kaitsekiivrid kui olid märganud platsile saabuvat tööinspektorit. Hinnati turvarakmete, ohutustrossi ja kõite korrasolekut ning nende kinnituskohti. Ohutusvöösid, turvarakmeid ei kasutatud 23 (20) kontrollitud kohast 7 (8). Üldjuhul peavad töötajad objektidel kandma kaitsejalatseid. Võrdluseks, käesoleva aasta aprillis kontrollitud ehitusplatsidest töötas 2% ilma kaitsejalatsiteta, siis septembris 1% töötajatest ei kandnud kaitsejalanõusid.

Katused

Katusetöid teostati vähe. Hoone katusel töötamiseks ei olnud rakendatud ohutusmeetmeid – puudusid ohutuspiirded ning töötjad olid julgestamata ankurdatud ohutusvööde või –rakmetega. Samuti puudusid töötajatel peavigastuse vältimiseks kaitsekiivrid. Katusel töötamisel töötajad ei kandnud libisemise ja kukumise vältimiseks kaitsejalatseid.

Korralduslik

41 kontrollitud ehitusplatsist 16 ehitusplatsil ohutu töötamise kohta oli koostamata või ajakohastamata tööohutusplaan. Seega 7% (2019.a. aprillis 15%) kontrollitavatel ehitusplatsidel tööd organiseerivate peatöövõtjate suhtumine näitab, et ega minu platsil küll midagi ei juhtu. Selliselt suhtumine võibki kaasa tuua järjekordse tööõnnetuse. Tööohutusplaani ei olnud tutvustatud kõigile töötajatele. Samuti ei olnud tagatud tööohutusplaani kättesaadavus. Tööohutusplaani koostamisest ei ole kasu kui see asub koordinaatori arvutis või tööandja kontoris. Kui töötajal on vaja vaadata, kuidas ja milliste isikukaitsevahenditega peaks ohutult antud tööd teostama.

Hindamise tulemustest lähtudes oli 6% (2019.a. kevadel 15%) kontrollitud ehitusobjektidel iganädalane üldkontroll läbi viimata. Töötervishoiu ja tööohutuse eest vastutav koordinaator oli määramata 1 (4) objektil. Koordinaator ei täida oma ülesandeid 17 (19) objektil (2018.a. 16 objektil ei täitnud koordinaator oma tööülesandeid. Tööohutusplaanide üldkontroll on ehitusplatsil puudulik, sellele

viitavad leitud puudused nn. tellingute konstruktsioon ei taga töötajate ohutust (osaliselt puuduvad kaitsepiirded); ehitusobjektile lubatud isikud ei olnud varustatud ohule vastavate isikukaitsevahenditega -tellingutel ei kandnud kaitsekiivreid.

Ettekirjutused esitati 25 rikkumise kohta (tööohutusplaan koostamata, kukkumiskaitsevahendid:

Ettekirjutusega töövahendi kasutamine keelati 11 (10) elule ohtliku töövahendiga, neist Harjumaal 4, Lääne-Virumaal 1, Tartumaal 6 töövahendiga. Keelamist väärised tellingud, millel puudusid kaitsepiirded jalapiirded, otsapiirded, jäigastusdiagonaalid, käsipuu, vahepiirded. Tellingud toetusid ilma alustoeta maapinnasele, osaliselt ära vajunud.

Ettekirjutusega töö peatati 9 (10) ehitusplatsil, neist Läänemaal 1; Lääne-Virumaal 1; Ida-Virumaal 2, Tartumaal 5. Põhiliseks rikkumiseks oli ilma kaitsekiivrita töötamine tellingutel või katustel, turvarakmed on kinnitamata või puuduvad. Tellingutel puudusid kaitsepiirded, töötajad ei olnud julgestatud ankurdatud ohutusvööde või –rakmetega.

Näiteks 17.09.19.a. Lääne maakonnas, Lääne-Nigula vallas, Pälli külas, Gümnaasiumi tee 1 ehitusobjektile avastatud, et 2-korruselise hoone lamekatusel teostatakse töid ilma turvarakmeteta ja kaitsekiivrita. Samuti puuduvad lamekatusel kaitsepiirded. Võimalik kõrgusest kukumisoht ja töötajad on seadnud ohtu oma elu.

Järelduseks: Kontrollitud 62 (86) ehitusobjektist 3 (7) ei esinenud ühtegi rikkumist. Seega 2% (11%) kontrollitud ehitusplatside üldarvust oli ehituses tööohutus tagatud. Kokkuvõtteks on 2% olematu protsent. Edaspidiselt tuleb jätkata ette teatamata ehitusplatside kontrollimist. Objektide kontroll näitas, et kaugeltki ei ole kõrgustes töötamisel tööohutuskultuuriga kõik korras. Töötervishoiu ja tööohutuse eest vastutavad koordinaatorid korraldavad ja koordineerivad töötervishoiu ja tööohutuslast tegevust puudulikult. Sellest tulenevalt eirati kaitsekiivri kandmist eelkõige peavigastuse ohuga töökohtades ja kõrgustes töötamisel. Tellingud nõuetekohaselt paigaldamata, puuduvad üleminekul platvormid, kaitsepiirded. Tööstuslike tellingute paigalduse õigsuse kohta oli jäetud vastuvõtu dokument vormistamata ja kasutusjuhend peatöövõtjale üle andmata. Tellingutele on jätkuvalt paigaldamata kaart/lipik korrasoleku vastavuse kohta.

Kokkuvõtte koostas

Valentina Soone

10.10.2019.a.